

61:57

В43

Міністерство охорони здоров'я України
Товариство токсикологів України
Інститут екогієни і токсикології ім. Л.І. Медведя
Буковинська державна медична академія
НДІ медико-екологічних проблем МОЗ України

Наукова конференція
**"ВІКОВІ АСПЕКТИ ЧУТЛИВОСТІ
ОРГАНІЗМУ ДО КСЕНОБІОТИКІВ"**

24-25 жовтня 2002 року
Чернівці

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УДК 611.711

**КРИТИЧНІ ПЕРІОДИ В РОЗВИТКУ ТА
СТАНОВЛЕННІ ТОПОГРАФІЇ ДІЛЯНКИ
ХРЕБТОВОГО СТОВПА ЛЮДИНИ**

В.В.Кривецький, І.І.Кривецька

Буковинська державна медична академія, Чернівці

Велику небезпеку для організму мають ксенобіотики (від грец. *xenos* – чужий) – чужі організму хімічні речовини. Їм властива загально-токсична, подразнююча і сенсibiliзуюча дія.

Ксенобіотики мають ембріотропну дію, яка може проявлятися в загибелі плода, порушенні закладки органів (вади), токсикозах вагітності і викиднях. Дослідження структур ділянки хребтового стовпа проведені за допомогою мікроскопії 20 серій поперечних і сагітальних гістологічних зрізів зародків 6,0 – 15,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД) і 19 передплідів 15,0 – 40,0 мм ТКД та вивчення 5-х графічних реконструкцій.

Результати досліджень свідчать, що у зародковому і на початку передплодового періоду проходить закладка мезенхімного скелету хребта, спинного мозку, спинномозкових нервів та інших паравертебральних структур. Ці періоди є критичними в розвитку структур ділянки хребтового стовпа і в саме в ці періоди останні є найбільш вразливими до дії ксенобіотиків.

Порушення закладки мезенхімного скелету хребта може проявлятися одиноким боковим напівхребцем (*hemivertebra lateralis*) – це найпростіша форма деформації. Нерідко виявляються множинні напівхребці, які поперемінно розміщуються то на одному, то на іншому боці. В таких випадках деформація може залишатися мінімальною, так як направлені в різні боки хребці компенсують один одного. Простою уродженою вадою є також синостоз двох хребців, повний або частковий. При більш складних аномаліях зміни можуть бути багато численними і багатогранними. Наприклад відсутність хребця, клиновидний хребець, звуження міжхребцевого диска, синостоз тіл і остистих відростків, безформенні кісткові бруски замість оформлених тіл хребців, гіпоплазія і дисплазія спинного мозку, аміелія, вади розвитку кінського хвоста.